

Seniorennieuwsbrief

PB-PP | B-24576
BELGIE(N) - BELGIQUE
afgiftekantoor Hasselt

PUBLICATIE VOOR EN DOOR 60-PLUSSERS

Winters vuur!

bilzen
biesonder boeiend

Redactioneel

Beste 60-plusser

Het woord verbinding is tegenwoordig een sleutelwoord. We kunnen er niet onderuit, we leven nu eenmaal in een tijd waarin individualisering, egocentrisme en eenzaamheid een groeiend probleem zijn. De samenleving is er eentje geworden waarin we onze burens niet meer kennen en we elk in ons eigen huis of eigen tuin leven. Corona dringt ons dat ook wel op, wat het natuurlijk allemaal nog wat moeilijker maakt. De verdere digitalisering staat hier los van en is toch iets waar we de komende jaren rekening mee moeten houden. Het biedt ons heel veel mogelijkheden, maar de WhatsApp- en Facebookberichtjes mogen niet ten koste van het persoonlijk contact gaan.

Net daarom blijven wij met onze Seniorendienst verder inzetten op leuke activiteiten en projecten. Het project *Dorp Op Stap* werd afgelopen jaar geïntroduceerd. En het was een schot in de roos. Het was een project dat vrijwilligers en inwoners op een leuke, veilige en gezellige manier samenbracht. Een project dat niet alleen warme herinneringen heeft kunnen creëren, maar ook gezorgd heeft voor een gevoel van samenhang, een band met de burens, met het dorp an sich.

In 2022 komt er een nieuwe editie van *Dorp Op Stap* en wel in Eigenbilzen, Rosmeer, Kleine-Spouwen en Beverst. En ook dan zullen we inzetten op verbinding. Tevens zullen we er voor zorgen dat alle senioren hiervan kunnen meegenieten, ook degenen die moeilijk ter been zijn. We maken het toegankelijk voor iedereen en hopelijk (zonder COVID-19) kunnen we er ook een heus dorpsfeest van maken.

Ook onze dorpsrestaurants zijn opnieuw open. We hebben de afgelopen weken al heel wat senioren mogen ontvangen, ook in onze nieuwe vestiging in Grote-Spouwen. De formule van het dorpsrestaurant is iets dat blijft aanslaan. Het is veel meer dan samen eten, het is voor sommigen de kans om even weg te zijn uit een leeg huis en even te kunnen genieten van een gezellige babbel met een dorps- en leeftijdsgenoot.

Zo zie je dat je met kleine projecten grootse dingen kan bereiken en mensen oprecht blij kunt maken. De wereld mag dan individualistischer worden, in Bilzen doen we er alles aan om onze oudere inwoners te verbinden, te verenigen, te mobiliseren en kennis te laten maken met elkaar en met allerlei fijne activiteiten. Bilzen is een warme stad, zelfs in de koudste maanden van het jaar. We zetten ons jaar in jaar uit in voor onze senioren, maar in december extra met onze Warmste Week. Een week vol warme activiteiten om het jaar op een fijne manier af te sluiten. Meer info hierover krijg je bij onze seniorendienst.

Ik sluit af met een belangrijke boodschap, namelijk dat onze nieuwsbrief vanaf 2022 een nieuwe naam zal krijgen en in een fris jasje zal gestoken worden. Je mag die volgende editie in maart volgend jaar verwachten.

Ik wens jullie allen een mooi en warm eindejaar toe.

En voor 2022 wens ik jullie vooral een goede gezondheid en vele vreugdevolle, verbindende momenten.

Guido Cleuren

schepen van Senioren

Tranenvanger, kunstwerk in Rosmeer

De beelden van Marc Janssens uit Meerhout zijn voornamelijk naakte mannen. Naakt is de mens op zijn kwetsbaarst, de mens die worstelt en het zwaar heeft. Zo zoekt ook de bronzen 'Tranenvanger' aan de bron

van de Borsebeek naar troost en genezing. Bij het heldere water vangt hij zijn eigen tranen op en zuivert ze, beseffend dat die kracht in ieder van ons zit.

De Kelten wijdden de bron aan de godin Rosmerta, de Romeinen aan de god Mercurius en de christenen aan Bertilia van Maroeuil. Zij werd aangeroepen tegen vrouwenkwalen en kinderziektes.

In de 19de en 20ste eeuw zorgde dit voor ware pelgrimstochten.

Om genezing af te smeken werden lapjes stof van de zieke in het water gegooid. Zonk het lapje, dan werd het gebed niet verhoord, bleef het drijven, dan genas de zieke.

Rosmeer is de oudste deelgemeente van Bilzen.

Er werden waardevolle archeologische vondsten gedaan van de bandkeramische cultuur (5 300 – 4 700 v.Chr.) tijdens opgravingen tussen 1952 en 1966. Ook sporen uit de ijzertijd en de Romeinse tijd werden blootgelegd.

Op 20 november jl. was er een archeologische wandeling van 7 km langs de mooiste en belangrijkste historische locaties.

Bron en Tranenvanger vind je in de Rosmeerstraat 24 tegenover café 'bij Guske'.

Als de kerk er niet in slaagt

Op de Bilzerse gemeenteraad van 7 september jl. gingen niet minder dan acht van de zevenentwintig agendapunten over budgettaire tussenkomsten aan kerkfabrieken. Er praktiseren steeds minder parochianen. In 2016 nog 26 526 Limburgers, wat neerkomt op vijfentachtig bezoekers per kerk.

Vanaf de oorsprong echter waren kloosters centra van het sociaal, religieus en cultureel leven. Denk aan de bouw van onze romaanse en gotische kathedralen en barokkerken. Was er armoe bij het gros van de bevolking, dan kwam de kerk tussen om de grootste nood te verhelpen zoals bij het Apostelhuis van Alden Biesen, hospitalen voor passanten en de armentafels in de steden.

Op het einde van de 18de eeuw schreef de Franse revolutionaire grondwet ook in België de scheiding van kerk en staat voor. De idee van 'liberté, égalité en fraternité' leidde na Frankrijk ook in België tot de verkoop en ontmanteling van kerken en kapellen en de ontbinding van de kloosters en kerken. Begin 1797 verkocht de Franse bezetter de abdij van Herkenrode met al haar bezittingen als 'zwart goed' aan de familie Claes van Hasselt die er een textiel- en een suikerfabriek installeerde. Dezelfde familie kocht ook de gebouwen en gronden van de Duitse Orde in Alden Biesen en het Stift van Munsterbilzen.

Napoleon trof even later met de paus een overeenkomst ter compensatie voor de kerkelijke goederen die door de revolutie onteigend waren. Priesters kregen een wedde via het ministerie van Justitie. De kerkfabrieken moeten sindsdien voorzien in de kosten voor de eredienst, het

onderhoud van de gebouwen, huisvesten van de priesters en de ondersteuning van de armen. Meestal slagen ze er niet in om een begroting in evenwicht in te dienen. Het gemeentebestuur en de provincie zijn dan verplicht om de tekorten aan te vullen.

Bij de voorpagina

Vooraf in deze moeilijke, donkere en soms verwarrende tijden wensen we jullie van harte:

Vurige Feestdagen!

TISJ verlaat de Wijerstraat na 70 jaar

De geruchten worden waarheid: de Broederschool wordt verkocht. Het technisch onderwijs verhuist naar een nieuwe locatie in een groene omgeving langs de nog te bouwen ondertunneling tussen de Nieuwstraat en de Oude Tongersestraat. Genoeg reden om in de archieven te duiken.

De broeders organiseerden sinds september 1897 de katholieke lagere school tegenover de dekenij in de Kloosterstraat. Deze school werd op 10 mei 1940 gebombardeerd. Daardoor werden alle 112 leerlingen ondergebracht op de Markt, in de Kloosterstraat en in het College. Een van de klassen bevond zich zelfs 'in garage Maurissen boven de benzineton'. "Voor die kinderen waren de straten van Bilzen de speelplaats", zegt André Vandoren in '100 jaar Broeders in Bilzen'.

Na de oorlog waren er wel bouwplannen en ook een locatie voor de heropbouw maar het duurde nog tot 19 maart 1951 voor de bouwwerken startten in de huidige Wijerstraat, toen nog Oudestraat.

De eerste steen in de inkomhal getuigt daarvan. Vanaf 1956 begonnen de hoogste klassen over te schakelen op technisch onderwijs, met een steeds breder scala

aan opleidingen, sinds 1960 onder de naam Technisch Instituut Sint-Jozef (TISJ).

Het lager onderwijs aan de Oudestraat verhuisde in 1960 naar een nieuwe vleugel van het Sint-Lambertuscollege. Nieuwe inzichten hebben geleid tot een andere inplanting van TISJ, samen met het Hoeseltse IKSO, voor tso en bso. De verkoop van de site aan de Wijerstraat zal straks een einde maken aan 70 jaar broederschool, 70 jaar TISJ.

Keltische zwijnen

In de Keltische mythologie is het everzwijn alomtegenwoordig. Het werd afgebeeld op munten, trompetten en helmen, van Engeland tot Roemenië. Zijn aangeboren felheid maakte het wilde zwijn tot een vanzelfsprekend symbool voor strijd, maar zijn betekenis reikte verder. Dit dier was eveneens de meest bejaagde prooi, de reden waarom het in verband werd gebracht met de goden van de jacht. Omdat het dier in zulk hoog aanzien stond, werd het vlees vooral bij feestelijke gelegenheden gegeten.

Het everzwijn houdt nog dagelijks zijn verwoestende zoektocht naar voedsel in bossen en parken. In 2020 werden er 1 829 afgeschoten in Limburg. Dat is het hoogste aantal sinds 2006.

En neen, dit gebeurde niet bij feestelijke gelegenheden.

Aangekomen om te blijven

Dode schapen tellen in de schemerige morgen? Beelden die je niet wil zien maar de krantenkoppen dwingen je te lezen over ontgoochelde (hobby)boeren bij alweer een schaapskadaver. Een vreemde evolutie in de Limburgse fauna? Bedreigend ook. Niet elke ontmoeting met dieren-in-het-wild moet nochtans gevaar en angst opwekken.

Bever

De bever maakte rond de eeuwwisseling een opmerkelijke terugkeer in Vlaanderen. Deze nachtelijke, beschermde, waterbouwer neemt ook in het Munsterbos en omstreken nog steeds in aantal toe. En ook de otter – in de vorige eeuw nog uitgeroeid – duikt sinds 2012 op in Limburgse wateren. Hij is een goede indicator voor de verbeterde waterkwaliteit. De boomkikker in het vijvergebied van Diepenbeek is voor fotografen een hot topic. Omwille van hun nut en tevens kwetsbaarheid krijgen tal van dieren in bos, veld en water wettelijke bescherming. In Vlaanderen zijn het ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) en het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) verantwoordelijk voor bescherming en handhaving van fauna en flora.

Invasief

Minder aalbaar zijn de zgn. 'invasieve exoten', vaak hier aangekomen door handel, kweek en transport. Zij vormen een bedreiging voor de inheemse dieren, brengen schade toe aan de economie of verspreiden ziekten. Bovendien planten ze zich snel voort. Gevolg is dat ze een bedreiging vormen voor de biodiversiteit. We hebben het over de Amerikaanse nerts, de Aziatische hoornaar, de nijlgans maar ook de sluwe wasbeer. Na de Ardennen en via Maastricht rukt die op naar onze streken. Hij scharrelt wat tussen de vuilnisbakken, gaat op zoek naar pluimvee en plundert fruitplantages.

Tussen aalbaar en exoot, al dan niet beschermd, wriemelen of wroeten nogal wat lastposten. Ratten die onder grafzerken verdwijnen op het kerkhof van Riemst, Chinese slangen in de Hasseltse stationsomgeving, verpoppende processierupsen met hun kittelende haartjes en de alom aanwezige buxusmot. Canadese ganzen - trekvogels die hier foeragerend de zomer doorbrengen – vind je zelfs in Groenendaal. Schuw en intelligent tegelijk wroet het everzwijn, ook in Bilzen, tuinen en parken om. Bovendien plant dit zwijn zich snel voort.

Wolf

Over de wolf gesproken. Het meest opgemerkt is de wolf, sinds 2018 terug in onze provincie, lijfelijk in het hoge noorden, angstig afgewacht in de rest. Als aanvulling van de biodiversiteit – hij is eersteklas predator – geniet het dier in Vlaanderen sinds 2016, na Europa in 1992, de hoogste graad van bescherming. Sindsdien mogen wolven niet meer gedood,

gevangen of zelfs gestoord worden. De Limburgse roedel is momenteel met tien, misschien zelfs meer. Er zijn Gust en Noëlla, hun zes welpen van dit jaar en twee jaarwelpen, geboren in 2020.

"Er is plaats en wild genoeg voor 20 wolven!", aldus de boswachter. "In Noord-Limburg kiezen wolven voor grote, aaneengesloten natuurgebieden en militaire zones, waar genoeg voedsel en rustplekken zijn. De aanwezigheid van de wolf is ook positief voor andere dieren. Hij kiest vaak zwakkere en/of zieke prooien uit en zorgt zo voor een gezondere wildpopulatie."

Omheining

Problematisch dook de wolf vooral sinds augustus jl., wekelijks in de krant op door landbouwdieren aan te vallen, eerst heel veel schapen, dan ook een paar koeien en enkele pony's. Heel normaal volgens de overheid, al zag de bevolking de wolf liever opgesloten in omheinde militaire en natuurgebieden. "Onmogelijk en onwettig!" weerlegde Zuhail Demir, Vlaams minister van Omgeving. Om een draagvlak te creëren en hulp en financiële steun te bieden werd het Wolf Fencing Team in het leven geroepen. De polemiek mondde bij tijd en wijle uit in agressieve bewoordingen: "Zonder elektrische omheining zal de wolf het laatste onbeschermd schaap vinden! Een wolf ziet simpel gezegd niet wat de binnen- of buitenkant is van een afsluiting." Het argument dat het dier zich ooit ook wel eens zou vergrijpen aan een kind, kon evenmin overtuigen.

Het conflict tussen wolf en veeboer lijkt gebetonneerd: het ANB en het INBO schermen met de rechten van de aangekomen predator. "Het is door de bouwwoede van de mensen dat de wolven meer en meer in stedelijke gebieden komen", aldus een professor Milieurecht van de UGent.

Op hun eigendommen en in de beheerde natuurgebieden tellen de veehouders de dode schapen in de schemerige morgen.

Eén jaar coördinator Senioren en Gezondheid

In de zomer van 2020 startte Cassie Collings (40 jaar) als coördinator Senioren en Gezondheid bij onze Seniorenwerking. Hoog tijd voor een terugblik tijdens een ontspannen gesprek.

“Het eerste jaar zat vol met nieuwe uitdagingen”, vertelt ze. “Het was een vreemde periode.

Door corona waren er heel wat minder contacten met bezoekers en vrijwilligers en was het niet gemakkelijk om vertrouwen op te bouwen. Tegelijkertijd was het een boeiend leerproces. Vele bijkomende taken kwamen ineens op het voorplan en voortdurend ruim denken was hard nodig. Momenteel is er gelukkig veel heropgestart. Het ganse team heeft een bijzonder pittige periode achter de rug.”

Kan je in je job een antwoord vinden op je ideeën, uitdagingen en doelstellingen?

Cassie: “Zeker weten! Een goed voorbeeld is het aanpakken van de eenzaamheid bij ouderen. Het is eveneens een Europees project dat meer en meer aandacht verdient en ook krijgt.

Het roept vele vragen op. Hoe zit het met ‘ongewenste eenzaamheid’, hoe kunnen we die verder onderzoeken en ouderen bijstaan? Hoe bereiken we zwakkere groepen, geïsoleerde mensen, meer ouderen?

De dorpsrestaurants spelen een grote rol. Regelmatig worden er korte gezondheids- of informatiesessies gegeven.

Verder zijn er o.a. *LDC on wheels*, dat ‘Zorgzame diensten’ bij de mensen ter plaatse wil brengen en *Dorp op stap*, dat weer meer mensen wil bereiken en samenbrengen.

Werkgroepen moeten continu hernieuwen en herbronnen. De Warme Lijn wordt opnieuw geactiveerd en uitgebreid in samenwerking met onze vrijwilligers.”

Voel je je thuis op je werkplek?

Cassie: “Een leuke plek, een fijne sfeer en een goede samenwerking zijn voor mij erg belangrijk. Juiste communicatie is daarbij een prioriteit. Ik kan mezelf zijn, ik voel me goed in de job en mijn ervaring als hulpverlener komt van pas. We leren allemaal veel bij, ook van elkaar, het is verrijkend.”

Je bent heel gedreven en enthousiast. Kan je met al je waarden terecht in je job?

Cassie: “Absoluut! Voor mij zijn openheid, eerlijkheid, behulpzaamheid en rechtvaardigheid essentieel. Verantwoordelijkheidszin, maar ook vrijheid om je taken samen of alleen in te vullen.

Ik mag terecht trots zijn op de ondersteuning van mijn gezin en ouders. Daarnaast zorgt de nodige ontspanning voor een goede balans. Naast yoga ben ik sinds kort bezig met keramiek. Pottenbakken geeft me de rust om er de volgende dag weer in te vliegen. Ik ga graag wandelen en plan af en toe een etentje.”

Cassie besluit: “Het beeld dat ik had van de Seniorenwerking is zeker bevestigd: een enorm engagement en sterke gedrevenheid. Daarbij zit er een grote schat aan kennis en ervaring in deze groep. Aan mij de taak om die nog beter te laten renderen.”

Wensen voor later

Durven spreken over je wensen op latere leeftijd, zit jij daar ook mee? Waar wil je wonen, hoe wil je verzorgd worden, hoe wil je sterven...?

De FOD Volksgezondheid lanceerde onlangs een campagne om vragen daarover bespreekbaar te maken. Om te voorkomen dat je dierbaren op een dag die pijnlijke beslissingen voor jou moeten nemen, kan je dat beter - nu je zelf fysiek en mentaal nog competent bent - zelf in de hand nemen. Zo wordt er meer rekening gehouden met jouw (vaak heel persoonlijke) wensen.

Toch blijft het vaak moeilijk de juiste woorden te vinden, ook voor je zorgverleners.

De gloednieuwe website mijnoudedag.be helpt daarbij. Het geeft een overzichtelijke blik op soms heikele beslissingen waarmee je geconfronteerd kan worden op latere leeftijd. Anderzijds geeft het huisartsen raad en steun om met hun patiënten in gesprek te gaan over het levenseinde.

Wat is er veranderd in Kleine-Spouwen?

“Kleine-Spouwen (héél vroeger Nonnespouwen) is een Haspengouws landbouwdorp met vele boerderijen en met akkerbouw en fruitteelt. O.a. op de Dries, in de Troffelstraat en in de Dorpsstraat werd onze geschiedenis geschreven”, zo weet Marcel Biesmans, geboren in Kleine-Spouwen.

Er was een bovendorp en een onderdorp. Het gehucht Berg diende in 1925 een petitie in om de tramverbinding Genk – Bitsingen op te breken omdat het vee niet over de sporen geraakte!

De talrijke kruidenierszaken en cafés zijn verdwenen: Nees Marie, café Nolmans, bij Ahtes, bij Juule, bij Noblesse en bij Martin.

De ringoven van steenbakkerij Vandersanden staat er sinds 1925 en zorgde al die tijd voor veel werkgelegenheid. Tegenwoordig is dit familiebedrijf de grootste producent van bakstenen in Europa. In de mooie Sint-Aldegondis-

kerk uit 1896 met 14de-eeuwse toren worden nog zelden erediensten gehouden, maar ze is wel beschikbaar voor sociale en culturele evenementen zoals bijvoorbeeld lijndansen, weliswaar met het nodige respect.”

Jazz Bilzen-bier

In 2018 zaten vier vindingrijke mannen samen in café Tribunaal te mijmeren over de jaren van Jazz Bilzen. Daar ontstond het lumineuze idee om een bier te brouwen gelinkt aan Jazz Bilzen. Brouwerij Ter Dolen in Houthalen-Helchteren bleek hier de meest geschikte brouwerij. De bedoeling was en is om de naam Jazz Bilzen niet verloren te laten gaan. Deze vier mannen, Arno Vansichen, Piet Panis, Peter Vanspauwen en Ronny Steyfkens, richtten vervolgens de ‘vzw Bierbrouwers Bilzen’ op. Ze investeerden in een eerste brouwsel van 8 000 liter met de naam ‘The Legend’. De verkoop werd een succes, want de voorraad was snel op. Een tweede bier kreeg de naam ‘Drunken Sailor’, gelinkt aan de legendarische Ferre Grignard en zijn optreden op het festival in 1965. Daarom staat ‘65’ op het etiket. Het is een eerbetoon. Het derde bier werd ‘Roland’ genoemd, naar Roland Van Campenhout en zijn optreden met op het etiket ‘66’. Grafisch ontwerper Yannick Schoubben ontwierp de

schitterende etiketten, die allemaal een verhaal vertellen en verwijzen naar optredens. Op de stop staat het logo: een trompet.

Een oude truck van 1954 werd door de initiatiefnemers vakkundig en geduldig omgebouwd tot een biertruck, binnenin voorzien van een volledige tapinstallatie. Deze kan door elke particulier of elke vereniging gehuurd worden voor een feestje of evenement. Jean Jeurissen, penningmeester, staat in voor de verhuur en Theo Vincken doet dienst als chauffeur.

Door corona lag alles even stil, maar het is de wens om opnieuw te starten. Het plan rijpt om een groot bierfestival te organiseren met optredens op de Markt. Bert Driesen zorgt voor de eventplanning, maar die organisatie moet nog concreet uitgewerkt worden.

Info: www.arno.vansichen@evenwicht.be

'Oude' maten (deel II)

In het vorige nummer kon je een beperkt overzicht lezen van oude lengtematen. Nu komen oppervlakten en inhoudsmaten en gewichten aan bod, met hier en daar een passende zegswijze of uitdrukking.

De huidige eenheid van oppervlakte is de vierkante meter of m^2 . Voor grotere oppervlakten worden de are en zijn veelvoud gebruikt, nl. de hectare. Vroeger werden als vlaktematen de 'morgen' en de 'bunder' gehanteerd. 1 morgen telt 600 vierkante roeden en is $\pm 8\,500\,m^2$; 1 bunder is 1,5 morgen. Tussen haakjes: 1 'roede' is $\pm 3,7$ meter. Wil je nog wat groter denken, dan gebruik je de 'dagwand'. Die telt 100 vierkante roeden. Het is de oppervlakte die een boer met behulp van een os en een ploeg in één dag kon ploegen. Een wel bijzondere inhoudsmaat was vroeger het 'mutsje'. 1 mutsje was gelijk aan 0,15 liter. Daarvan komt het woord 'slaapmutsje' voor de borrel die 's avonds voor het slapengaan gedronken wordt.

Ook over gewichtseenheden valt wat te vertellen. Het hedendaagse 'pond' is gelijk aan 500 gram. 'Goedendag zeggen weegt geen honderd pond' is een uitdrukking die betekent dat het

niet veel moeite kost. Een 'ons' is gelijk aan 100 gram. 'Beter een ons geluk dan een pond verstand' geeft aan dat geluk je verder kan brengen dan wijs overleg. Als we dan een factor 10 omlaag gaan, komen wij bij het 'lood', gelijk aan 10 gram. 'De laatste loodjes wegen het zwaarst' betekent dat het afmaken van een taak of opdracht het moeilijkst is. Bij het wegen met een

weegschaal zijn het de laatste loodjes (de laatste kleinere gewichtjes dus) die voor het evenwicht zorgen.

Naar het schijnt werd vroeger ook het 'wichtje' gebruikt, een gewicht(je) van

1 gram. Met de uitdrukking 'iemand zijn wicht niet geven' wil men zeggen dat er vals gewogen wordt, dat men iemand oneerlijk behandelt. In het rijtje gewichten uit onze voorgeschiedenis hoort ook de 'korrel' die een waarde heeft van 0,1 gram. Soms moet je 'iets met een korrel(tje) zout nemen'. Nog iets kleiner kan ook: een 'grein' is (of was)

gelijk aan 65 milligram. 'Grein' komt van het Franse 'grain' wat 'zaad' of 'zaadkorrel' betekent. Graankorrels werden vroeger als gewichtjes gebruikt. Als men zegt dat iemand 'geen greintje verstand' heeft, dan wordt daarmee 'niet zoveel' bedoeld.

Veel andere eenheden van vroeger (zoals de boogscheut) zullen nog even moeten wachten op de volgende publicatie.

Website in de kijker

Heb jij ook iets met treinen?

Ooit – in een (niet zó) ver verleden – zijn wij wel eens op een trein 'gekropen'. De houten wagon had een houten deur en zware ramen die je met een lederen riem kon laten zakken. Ook was er een tamelijk hoge opstap en je zat op harde houten geribbelde banken. Die tijden zijn gelukkig voorbij. Het kan nu allemaal wat beter, sneller, stipter (?) en comfortabeler.

Op het gebied van treinen (en aanverwante vervoersmiddelen) zijn in het verleden rare en/of eigenzinnige exemplaren ontworpen.

We schotelen jou de top tien voor met af en toe een leuk filmpje:

<http://www.alletop10lijstjes.nl/top-10-meeste-bizarre-treinen-ooit-gemaakt>

Wil je het wat dynamischer, surf dan naar <http://www.youtube.com/watch?v=FL-WDMIVLfw>

Een filmpje van 12'23" toont je er de top tien van de meest interessante en unieke vervoerssystemen in de wereld. En, echt waar, onze Belgische kusttram wordt daarin vernoemd.

De Schwebbahn in Wuppertal staat (althans volgens de maker van het filmpje) op nummer 1!

Van hieruit kan je in de rechterzijbalk doorklikken naar andere leuke video's. Als je nog meer met de trein wil reizen, zoek dan maar eens op Rail away tv en speur naar hartenlust verder!

Dat treinen ook iets met kunst te maken kunnen hebben, wordt duidelijker als je surft naar de website van Europalia, een Belgisch cultuurfestival waarbij vroeger telkens een bepaald Europees land in de kijker werd geplaatst.

In de recentere edities kwamen ook niet-Europese landen aan bod of ook een bepaald thema. Het wil toch wel lukken zeker dat nu 'Trains & Tracks' als thema naar voren geschoven wordt, nog tot 15 mei 2022.

Kijk eens op

<https://europalia.eu/nl> en ga met de muis bovenaan rechts op 'Trains & Tracks' staan. Je kan kiezen voor 'Over deze editie' of voor 'Programma'. Je bent vertrokken voor misschien een urenlange zoektocht.

Hoera, de toekomst komt eraan!

2022. Dat is morgen. Hoera, er is reden tot vreugde dankzij vooruitgang inzake wetenschap en technologie, wereldwijde samenwerking, humaan mededogen en optimisme van dromers en doeners.

Tempo

Alleen verloopt dat proces tegen een ongezien hoger tempo. Nooit eerder had de mensheid toegang tot kennis en inzichten op elk gebied. Leve de mogelijkheden om die kennis digitaal, zeer direct wereldwijd te communiceren. Gesprekspartners en vrienden bevinden zich 'overall' ter wereld. We reizen als nooit voorheen en hebben een redelijk goed beeld van de wereld. We beseffen wat elders gebeurt en hoe veilig het al dan niet binnen de eigen landsgrenzen is, hoeveel vrijheid we genieten en hoezeer de democratie en de rechtsstaat ons welzijn ondersteunen.

Wetenschap

Wiskunde, scheikunde en fysica lijken onuitputtelijk veel toepassingen te

creëren om onze manier van leven ingrijpend te veranderen. We kennen nanotechnologie, 3D-printing en zo meer. Kijk naar de evoluties in de medische toepassingen, de ontwikkelingen die onze mobiliteit geheel vernieuwen, landbouwsystemen om

de wereldbevolking te voeden en methoden om het ecologisch evenwicht te sturen (waterbeheer, recyclage, luchtzuivering enz.).

Schakelen

Zeker, we moeten zeer snel schakelen om 'mee' te zijn. Te veel gaat te snel, zo lijkt het. Wij, senioren, startten ons leven met een ander ritme en spelregels die nu gedateerd lijken.

De massa informatie die we nu 'incasseren' doet grenzen verleggen, grenzen in denken en doen. Feit is dat de mens van vandaag kind is van zijn tijd die leeft met de instrumenten van zijn tijd. De geschiedenis van de mensheid toont aan dat de mens altijd vooruit wil, exploreert en zich aanpast niettegenstaande tegenslagen en rampen.

We omarmen het nieuwe normaal dat ons leven verrijkt.

Hoera, de toekomst komt eraan! Inclusief drones, webinars, cis- en transgenders, slacking en 'woordjes' als LOL, skeer, eèèècht, awkward en viben...

Zijn er nog grenzen?

Als je in de buurt van Turnhout of Maaseik naar het noorden fietst, rij je bijna ongemerkt de grens tussen twee buurlanden over. Je merkt het wel aan het taalgebruik, de nummerplaten van de auto's of benamingen van winkels. Niets houdt je echter tegen om er met mensen te praten of er te winkelen. Ondanks grenzen kan je moeiteloos communiceren.

De grenzen met Duitsland of Frankrijk kan je ook zorgeloos passeren, maar hier kan al een taalprobleem rijzen. Tenzij je de taal spreekt of een talenknobbel hebt of bereid bent om wat eenvoudige schoolwoordjes aan elkaar te rijgen... Tsjechië en Letland is dan weer heel wat anders: totaal verschillende taal en dito letters, voor ons onleesbaar en dus onuitspreekbaar. Daar haal je je beste Engels en je beste gebaren maar naar boven om je wens of vraag te formuleren.

In het verleden zijn er moeilijkere grenzen geweest, begrenzingsen waarvan we de draagwijdte beter beseffen. Vandaag nog steeds zijn er gebieden die men wil afsluiten, bevolkingsgroepen die men fysiek van elkaar wil scheiden. Maar er zijn toch grenzen... aan onmenselijkheid en ongepast gedrag. Vroeger waren er taboes, werden netelige kwesties onder de mat geveegd of in de doofpot gestopt. Nu moet ineens alles bespreekbaar zijn en in de openbaarheid gegooid kunnen worden. Elke moord, elke overstroming, elke scheet of scheve schaats moet uitvoerig besproken worden en in de kranten verschijnen. Er zijn toch grenzen... Breek grenzen af waar er geen horen te zijn, trek grenzen op die men met enig fatsoen best niet overschrijdt. Laat er alsjeblieft geen grenzen zijn aan optimisme, goedheid en vreugde!

Een wereld in verandering

En hoe! We hebben het niet over corona, holebi's, mentaliteitsveranderingen of andere 'hete' onderwerpen, maar over de wijzigingen die onze aardbol doorheen de jaren ondergaan heeft. Denk maar aan de klimaatopwarming, vulkaanuitbarstingen of tsunami's. De werelddelen zijn gebleven, maar de staatkundige indeling ervan in landen is tijdens ons mensenleven dooreen gerammeld.

De Verenigde Staten van Amerika zijn wel verenigd gebleven, wat niet kan gezegd worden van de USSR, de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken. We herinneren ons waarschijnlijk de namen van Chroesjtsjov, Brezjnev en Gorbatsjov, maar de Sovjet-Unie viel uiteen in 1991. We noemen de 'nieuwe' landen niet allemaal op, maar enkele klinken mooi en spreken tot de verbeelding: Oekraïne, Estland, Letland en Litouwen, Azerbeidzjan en Kirgizië (hebben we die naam al niet eerder in ons blad vermeld?). Ook in Europa is in de loop der jaren wel wat veranderd. Op het gevaar af niet volledig te zijn beperken we ons hier tot enkele in het oog springende staatkundige omwentelingen.

1993 vreedzaam scheidde in Tsjechië en Slowakije? Een woeligere geschiedenis was Joegoslavië beschoren. De naam Tito doet misschien een belletje rinkelen. Om een lang verhaal kort te maken: Joegoslavië is ondertussen opgesplitst in Servië, Montenegro, Kroatië, Kosovo, Noord-Macedonië, Bosnië & Herzegovina en Slovenië.

Wie van al die landen ook de hoofdstad wil kennen, kan even gaan oefenen op de website <https://online.seterra.com/nl> (website in de kijker in het vorige nummer van de Seniorennieuwsbrief).

Of de wereld er ondertussen beter van geworden is, is een andere kwestie. De wereld zal blijven zwalpen tussen strekkingen: de ene om grotere entiteiten te vormen, de andere om kleinere onafhankelijke gebieden te vormen. De mensheid is en blijft zoekende.

Wie herinnert zich de val van de Berlijnse muur op 9 november 1989 niet? Het was de start van de hereniging van Oost- en West-Duitsland. (Een fietsvakantie Berlijn-Potsdam is beslist de moeite waard! Tip van een verwoede fietser.)
Wie weet nog dat Tsjecho-Slowakije één land was en in

Beter luisteren naar ouderen

Je bent oud en je 'hoort er niet meer bij'. Ligt dat gevoel aan jezelf of komt het misschien door de maatschappij die ouderen discrimineert? Amnesty International voerde een onderzoek uit in Franstalig België en daar kwamen verontrustende cijfers uit. Het merendeel van de 55-plussers ervaart het ouder worden doorgaans als positief. Binnen een sociale context is dat beeld veel minder fraai. Zeventig procent geeft aan het slachtoffer geweest te zijn van vooroordelen op basis van hun

leeftijd. Er wordt van uitgegaan dat ze digitale vaardigheden missen (48 %), geen begrip hebben voor jongere generaties (28 %), kwetsbaar zijn en beperkingen hebben op het vlak van mobiliteit (24 %), niet goed begrijpen wat er gezegd wordt (22 %) of visuele

problemen hebben (21 %). Hoe hoger de leeftijd, hoe sterker ouderen het gevoel hebben te vervreemden in en van de samenleving. Eén op vier ouderen verklaarde al het slachtoffer te zijn geweest van minstens één vorm van ouderenmis(be)handeling. Kwetsbare ouderen die in armoede leven of een beperking hebben, dreigen bovendien nog sneller verwaarloosd en geïsoleerd te geraken.

Bron: vlaamse-ouderenraad.be

Papier of digitaal?

Iedereen wil op de hoogte blijven van het reilen en zeilen in de wereld. Heel grondig en diepgaand of een beetje oppervlakkig, dat hangt van ieders belangstelling af. Hoe het ook zij, je moet daarvoor lezen of je oor ergens te luisteren leggen. Laten we het hier houden bij het dagelijkse krantennieuws.

Pro

PAPIEREN KRANT

Mijn dag begint – na de gebruikelijke ochtendrituelen – met het ophalen van de post in onze brievenbus. Vaste waarde is de krant natuurlijk. Eerst sla ik een blik op de voorpagina voor de belangrijkste nieuwsitems, dan lees ik de weersvoorspelling, de pagina met de overlijdens, de tv-programmatie en de ongevallen in de regio. Daarna overloop ik de bladzijden van achter naar voor. In de voormiddag lees ik internationaal en lokaal nieuws, de sportpagina's zijn voor de namiddag. Tot slot probeer ik ook het kruiswoordraadsel en de (makkelijkste) sudoku op te lossen. Nee, zonder mijn krant zou een dag niet echt gevuld kunnen worden!

DIGITALE KRANT

Niet enkel op papier, maar zeker ook digitaal is er een overdaad aan informatie. Ik selecteer nogal grondig: geen papieren krant (spartaar weer een boom!) en enkel de nieuwsbrieven van VRT. Daarnaast is één (streekgebonden) krant meer dan genoeg. Zo krijg ik – heet van de naald – belangrijk nieuws onmiddellijk binnen op mijn computer. Of ik doorklik op een krantenkop, hangt af van mijn belangstelling voor het onderwerp. Als je dan toch op de site van de krant bent, kan je nog gaan grasduinen en verder lezen. En 's avonds kijk ik steevast naar het nieuws op televisie. Dan zijn we weer helemaal bij!

Contra

Als je nooit ergens van op de hoogte bent, is het moeilijk om in een geanimeerd gesprek iets zinnigs te zeggen.

Je moet toch minimaal een beetje bijblijven met wat er allemaal gebeurt. Hoe je dat doet, moet je uiteraard zelf kiezen.

De Euro

Twintig jaar geleden werd de euro op 1 januari 2002 ingevoerd als 'tastbaar' betaalmiddel.

Zo had je dus ineens eurobiljetten en munten in je portefeuille. Vijftien

EU-landen deden mee. Ondertussen zijn er dat negentien plus enkele ministaten en overzeese gebieden.

Bedrijven konden vanaf 1 januari 1999 geld overschrijven in euro's of in Belgische franken. Computersystemen werden aangepast en getest en iedereen leerde vermenigvuldigen met of delen door 40,3399.

Wie rekent er voor zijn gevoel nog stillekes in franken? Die merkt dat het leven niet goekoper is geworden!

De Warmste Week

van 13 t.e.m. 17 december '21

Maandag 13 december: Kerstkieken

14 - 16 uur in LDC De Wijzer

Gratis toegang

Woensdag 15 december: Soepbattle

10 - 16 uur in het Seniorenhuis

Donderdag 16 december: Muzikale namiddag

14 - 16 uur buiten aan LDC De Wijzer

Vrije inloop

Gratis toegang

Vrijdag 17 december: Warmste Ontbijt

Vanaf 9 uur in LDC De Wijzer

Prijs: 8 euro

Inschrijven is verplicht

☎ 089 39 46 20

✉ senioren@bilzen.be

Abonneren op de Seniorennieuwsbrief

Zoals je al in het voorwoord van schepen Cleuren kon lezen, krijgt de seniorennieuwsbrief een nieuwe naam en look. We hopen met deze opgefriste uitstraling nog meer lezers aan te spreken. Dit magazine wordt vier keer per jaar uitgebracht en verstuurd naar alle abonnees.

Deze editie wordt aan alle inwoners (60+) van Bilzen bezorgd.

Wens je dit magazine ook gratis in je brievenbus te ontvangen, mail dan naar senioren@bilzen.be of bel naar 089 39 96 20.

LDC on wheels

We brengen het aanbod van ons Lokaal Dienstencentrum naar de deelgemeenten.

Sinds september organiseren we maandelijks een gratis activiteit of infossessie in elk dorpsrestaurant.

Het programma voor de volgende maanden:

Januari: nieuwjaarswandeling

Februari: workshop mocktails maken (alcoholvrije cocktails)

Maart: kienen

Deze activiteiten starten steeds om 12.45 uur.

Ook als je op voorhand niet naar het dorpsrestaurant komt, ben je welkom voor de activiteit.

Info en inschrijvingen:

senioren@bilzen.be of 089 39 96 20

Cafetaria Seniorenhuis

Kom vanaf januari kennismaken met het vernieuwde interieur van de cafetaria in het Seniorenhuis. In een warme en gezellige sfeer kan je genieten van een kopje koffie, gebruikmaken van internet, de krant lezen en een babbeltje slaan met andere bezoekers of onze vrijwilligers. In januari ontvang je voor de prijs van een koffie een heerlijke verwenkoffie!

Voor openingsuren zie hieronder.

Coördinator Senioren en Gezondheid

Cassie Collings
089 39 96 23

cassie.collings@bilzen.be

Inhoudelijk medewerkster

Heleen Loyens
089 39 96 21

heleen.loyens@bilzen.be

Administratief medewerkster

Sarah Oosterbosch
089 39 96 20

sarah.oosterbosch@bilzen.be

Administratief medewerkster

Elke Macours
089 39 96 20

elke.macours@bilzen.be

Lokaal Dienstencentrum De Wijzer

Eikenlaan 24
3740 Bilzen

ma 9 - 16.30 uur
di 9 - 16.30 uur
wo 9 - 16.30 uur
do 9 - 16.30 uur
vrij 9 - 12 uur

Gesloten op feestdagen.

Dorpsrestaurant Verantwoordelijke

Truus Brökling
089 51 94 76 of
0478 49 52 54

Medewerkster
Carina Castermans
0472 43 24 71

Minder Mobielen Centrale Administratief medewerkster

Diane Matheï
089 51 91 38

diane.mathei@bilzen.be

Telefonisch bereikbaar elke voormiddag van 9 tot 12 uur

Zorgloket

Elke dinsdag is een maatschappelijk werker bereikbaar in LDC De Wijzer. Maak een afspraak: 089 39 96 20 (LDC De Wijzer) of 089 51 94 80 (Sociaal Huis)

Op alle andere dagen kan je met allerlei zorgvragen terecht in het Sociaal Huis (Hospitaalstraat 15, 3740 Bilzen, 089 51 94 80).

Seniorenhuis

Camille Huysmansplein 14 bus 1
3740 Bilzen

ma 9 - 12 uur en 13 - 16.30 uur
di 9 - 12 uur en 13 - 16.30 uur
wo 9 - 12 uur
do 9 - 12 uur en 13 - 16.30 uur
vrij 9 - 12 uur

Gesloten op feestdagen en tijdens schoolvakanties.

LDC De Wijzer is gesloten van vrijdag 24 december om 12 uur tot en met vrijdag 31 december. In deze periode zijn we enkel telefonisch bereikbaar tijdens de openingsuren.

Vragen, opmerkingen of klachten over de werking van LDC De Wijzer? Graag telefonisch of via e-mail. Anonieme meldingen worden niet opgevolgd.

Abonnee worden van de Seniorennieuwsbrief of je abonnement opzeggen?

senioren@bilzen.be of 089 39 96 20

Redactie, fotografie & lay-out: André Janssen, Annie Stulens, Cassie Collings, Els De Munck, Freddy Van Looy, Geert Koninckx, Heleen Loyens, Ireen Colla, Paul Popeyus, René Daerden

Verantwoordelijke uitgever: schepen van Senioren Guido Cleuren

www.bilzen.be/senioren